

Օրագրերն սկսելի գրգռելի 8 կիւնէտէք էօտէտէք իւրիւնքն զօրաւոր 6. մէ 6 ալլոր 3 1/2 պէտեալ յեծխութե մէ նիւստիս 20 փարս ալլոր իմալարտաւան միւս չիմէրի ետալլումոյ իսթէկէնէր, պէտէլինի մէ սէնէլի բօստա իսթն 37 1/2 զրէ. սաղ բարա իլափէ իսթէրէք կէօնաւէրի մէ ետալլում ալլորտաւ ալլորտաւ կէօնաւէրի մէ ալլորտաւ

ՕՐԱԳՐԻ

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՔԼԵՄԵՆԷՆ ԵՐԿՐՈՒՆ ԵՒ ԵՌԵՒՏԻՄԷՆ

Նյանալին սրբաւոր իւր տէ ֆա իսթն 2 զրէ. իսթնէի տէ ֆա իսթն 4 զրէ. մէ իսթնաւ նէշր օրու նաճալարա բաղարըդ օրուաճաղ տըր. Մէքթուս մէ սալրէ Պալըդ բաղար դարուստնաւ, Նափիյէ իսթն իւսթ դաթընաւ Ն. 21 Ծիւն Աւաբալլի Օրագրերն ետալլում իսթնսթն 0. Խօճաւարեան իսթն կէօնաւէրի մէ տիւր. Ուստնա տալլոր մէքթուսալլորն նէշր բաբարդ տըր.

ԵՐԵՒԱՆ ՏԵՐԻ

1870 ՅՈՒՆԻՎԵՐ 17 ԵՐԵՒԱՆ

ԹԻՒ 107

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ 17 ՅՈՒՆԻՎԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Գեր. Հասունի կողմէն եկած վերջին կոնգրակին մէկ օրինակը ձեռքերնիս անցաւ:

Այս կոնգրակը կոկորի նախորդ տեղապահին փոփոխութիւնը և նորին հաստատութիւնը ծանուցանելով. իսկ այս փոփոխութեան պատճառէն վրայ բնաւ բաւ մը անդամ չը գրէր, այլ միայն հոգեւորական չարժեք և Ս. դահին փերսոն հասանութեամբ այսպէս պարզած պէտքէն կըսէ ու կանցնի հնազանդական յորդորներու, և կարծես թէ Գեր. Հասուն ինք ալ համադրած ըլլալով որ իր այս պարզած պէտքէն հոգեւորական փոփոխութիւնը ընդունելի բան մը չէ, «անոր փոփոխութեան ընդունելը, կըսէ, չէ թէ փոյն մեզէ այլ նախորդ փոփոխութեան և հրահանալը հախախտ չէաւ»: Բայց քիչ մը վարը աւելի պարզելով սուրբ աթուրն իշխանութեանը և հրամանալը հակառակելուն նշանակութիւնը, կըսէ, «Փոյն բանէ ուրիշ բան չէ, քոյն էիէ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի հրահանալը և կանալը բնի ապրտալիս, այլ կըսէ, «գանձաւ տէն բարեպաշտ հասարակեալ որդիական հնազանդութեամբ ընդունելու պարտական է և ոչ թէ ի քրիստոս ալլաւելու և ԴԱՏԵԼՈՒ:

Սակից ուրեմն սա կը հասկցուի թէ մարդ առանց ընկերու և դատելու հընազանդելու է Գեր. Հասունին. Գեր. Հասուն Ս. Պապին, Պապն ալ Աստուծոյ. եթէ այս այսպէս եղած ըլլար, կըրնար ընդունուիլ գուցէ. բայց այս այսպէս չէ, և այսպէս չը լալուն ալ ապացոյցը՝ ընկերու, դատելու և վճարելու պաշտօնով Հռովմ դումարուած արդի ժողովին գոյութիւնն է. ուրեմն եթէ ընկերու և դատելու սկզբունքը Հռովմայ եկեղեցին ընդունած չըլլար՝ այդ ժողովը պէտք չէր, և եթէ ընդունած է ընկերու և դատելու սկզբունքը՝ ինչո՞ւ համար քննելով և դատելով Հասունին հրամաններն ու հակառակողը՝ Յիսուսի Քրիստոսի դէմ ապստամբած պիտի ըլլայ. այս ոչ միայն աշխարհականին այլ հակառակող եկեղեցականին համար ալ ըստած է. ուստի չէ թէ ընկերու և դատելու միայն աշխարհականին արդիւրած է՝ այլ եկեղեցականին ալ. արդ ո՞վ է ուրեմն որ կարող է դատել ու քննել և Աստուծոյ դէմ ապստամբած չըլլալ, և միթէ նոյն իսկ Ս. Պապը Գեր. Հասունին այս սկզբունքովը՝ Աստուծոյ դէմ ապստամբ եղած նուորներուն՝ ապստամբապետը եղած չըլլար իր ընկերու և դատելու բնական զօրութիւններն ի դործ դնելով և գլխուն 1000 ի մօտ եպիսկոպոս հաւաքելովը:

Բայց արդե՞ք Գեր. Հասուն մարդուն ընկերու և դատելու կարողութիւնն ի դործ դնելը ընդունած չէ՞ — նայինք:

Յայտնի է որ գիտութիւնը ընկերու և դատելու հաստատութիւնն է. աղէտ կը կոչուի այն որ ընկերու և դատելու մէջ տկար է. յիմար կը կոչուի այն՝ որ քննելու և դատելու կարողութիւնը կորուսած է:

Ահաւասիկ Գեր. Հասունի կոնգրակէն քանի մը տող:

«Աւատի վատահ եմք Ձեր որդիաւ. կան զգացմանցը վրայ, որ դուք ալ աւոր (նոր տեղապահին) կարգադրուութեանցը և տրամադրութեանցը ինչպէս զանգի, փոփոխութիւնը անոր դործ քերը ըստ «Մեր իրին յանձնած հրահանգալը: Նա մանաւանդ Ս. դահուն հրամանալը և կամալը համեմատ են»:

Այս տողերէն յայտնի կը տեսնուի որ Գեր. Հասուն փոփոխութեամբ հնազանդութեանը կընդունի և առ այն կը վրաստահ:

Արդ եթէ կընդունի թէ մարդ գիտնալով պիտի հնազանդի, ուրեմն ուղղապէս կը հետեւի թէ չը գիտցածին դէմ մարդ պիտի բողոքէ:

Եւ մեր Հռովմէական աղգայնոց ըրածն ինչ էր — բողոք — ո՞վ լսէ այս բողոքը և ո՞վ այդ բողոքին օրինաւոր պատասխան մը տուաւ — ոչ ոք, և ոչ միայն ոչ ոք, այլ նոյն իսկ Գեր. Հասուն այս անգամի կոնգրակովը զանաւոր Աստուծոյն օրինաց դէմ ծանր յանձնաք դործած կանուանէ:

Իսկ ինքը նոյն իսկ իւր կոնգրակին մէջ տես ինչ կըսէ:

«Պիտոցիք որ ճշմարիտ հաւատաւ. «ցեղ մը պարտքը մի միայն հնազանդելն է ինչպէս իրեքնէն վերքերէն բանե. «ըստ մէջ եկեղեցւոյ և անոր (եկեղեցւոյ) կարգած հովիւներուն»:

Լաւ — բայց վերը տես ինչ կըսէ:

«Կը դատապարտենք անոնք որոնք «կը բարբառննան թէ՛ Հռովմայ ծայրա. «գոյն քահանայապետը արեւելեան եկեղեցւոյ միայն ի հաւատոյս և ի բարի վարս և բողոքի խնդիրներու միջամուխ ըլլալու իրաւունք ունենալով միւս եկե-

«ղեցւոյ բարեկարգութեան և կառավարութեան վերաբերեալ նիւթերուն մէջ «անոր դիմագրելը կամ չը հնազանդելը «արեւելեայց համար օրինաւոր կարենայ «ըլլալ»:

Ինչ զարմանալի բան է, մէկ մը կըսէ թէ ճշմարիտ հաւատացեալի մը պարտքը չէ փոյն հոգւոյ փրկութեան վերաբերեալ բաներու մէջ հնազանդելն է. իսկ մէկ մ'ալ կըսէ կը դատապարտէ զանոնք, որ հռովմայ քահանայապետին, ի հաւատոյս ի բարի վարս և բողոքի խնդիրներու միջամուխ ըլլալու իրաւաբանութեանը չէ փոյն կը հնազանդին, իսկ արեւելեան եկեղեցւոյ կառավարութեան և բարեկարգութեան վերաբերեալ նիւթերուն միջամուխ ըլլալուն կը դիմագրեն:

Առնց որի՞ն հաւատալու և որի՞ն հետեւելու է, և միթէ այսպիսի պապեր, կաթողիկոսներ, եկեղեցականներ, աշխարհականներ որ արեւելեան եկեղեցւոյ կառավարութեան և բարեկարգութեան վերաբերեալ խնդրոց մասին Հռովմայի ան միջամուխ ըլլալուն ընդունելին վաւերացուցին և զայն սովորութեամբ կամ դրով աղգին իրաւունքը կոչեցին, անոնց ամենն ալ կարող է Գեր. Հասուն դատապարտել, և որո՞ւ անալու է հիմայ, անցեալ Պապերուն թէ արդի Հասունին. անոնք ալ միթէ իրենց ընթացքը յանուն Աստուծոյ չը քարոզեցին ու չը պաշտպանեցին և միթէ հիմայ Գեր. Հասուն ալ յանուն Աստուծոյ և եկեղեցւոյ չը քարոզէր ու չը պաշտպանէր իր այդ նոր ու հակասական վարդապետութիւնը, և մինչև իսկ իր հակառակորդացը՝ Աստուծոյ օրինաց հակառակորդը անունը տալու վրայ չէ:

Ա. Լ. Ե.

Կը լսենք թէ հռովմէական աղգայնոց տիկիները հանրադրութիւն մը կը տորագրեն, որով կաղաչեն Գեր. Հասունի որ իրենց զաւկներէն, եղբայրներէն և ամուսիններէն վերջին խռովութեանց մասնակցողները բարեհաճի չը բանադրել, որպէս զի ընտանեկան աւերմանց տեղի չըտուի. որովհետեւ եթէ բանադրուին ատոնք, իդական սեռն ալ պիտի պարտաւորի իր հաղորդակցութիւնը ամենայն կերպով կտրել և դատուիլ իր զաւկէն, եղբայրէն և ամուսինէն, ըստ արամադրութեան վերջին 1869 հոկտ. 2 ի պապական նզովագրին. բայց հայն ո՞վ պիտի տայ իրենց — կերեայ թէ Յիսու-

սի ճըշմարտութիւնս անհաւատարմութիւնս և միայն ծայրագոյն քահանայապետին վրայ պիտի փորձուի աւետարանի պատմած այն հրաշքը որ քանի մը պատառ հացով, և քանի մը ձուկով քանի մը հաղար մարդկտացնէ Ս. Պատր, և աւելորդն ալ իր թաղաւորական բանակի զինուորներուն բաժնէ:

— Ս. Ծնունդն անցաւ, բայց մեր Քաղաքական ժողովը դեռ չընտաւ, և կամ չը ծնած հողեւորք ինկաւ. մինչև երբ պիտի տեսէ այս անդործ ու անկեր պարան վիճակին. միթէ ազգային դործ չիկայ որ Քաղաքական ժողովին կազմութիւնը իր կարեւորութիւնը կորսնցուցեր է, թէ դործ կայ բայց անախճութիւններու առթիւ ամեն մարդ Վաշի ըրած են. եթէ վերջինն է ստոյգը. ուրիշն դործ ունեցող ազգայնոց աչքը լոյս, առնինս մեծ բարեկեցութեան մը կայ, անկից մեծ պահոյ օրեր, անկից Չաւիկ, անկից ալ Համբարձում, վերջապէս մինչ Տարեգարձ սպասելու են. որպէս զի նոր տարեգարձ նոր պատրիարք և նոր ժողով ընելով, դործի սկիսիք. բայց եթէ հարստահարիչ քիւրտերն ալ մեզ հետ տոնախմբական վաքանց ընելու չը կրնանք պարտաւորել չի գիտենք թէ ծայրը ուր կերթայ:

— Արշակունի թէ այս օրերս գերեզման մը փորուած միջոցին չը փտտած մեռել մը գտնուէր է, և ոմանք՝ համազգեստը ընկերութեան ատենին բանադրեալներէն կը կարծեն զայն. եթէ այս լուրն ստոյգ ըլլայ, ասկից քանի մը տարի վերջը բոլոր աշխարհ կարելի է գերեզմանատան վերածուին. վասն զի եթէ արթի միլիոնաւոր բանադրեալներուն գիտիլ չը պիտի մաշի, ասոնք թաղելու տեղ ինչպէս ճարելու է: Եւ արդէն ալ պապական աշխարհը կենդանի մեռելներու գերեզմանատուն չէ՞ հապա ինչ է:

Հետեւեալ նամակը որ Մանգուէի ուղղեալ է կը խնդրուի որ մենք ալ հրատարակենք:

Դու զ որ աս Կեր Կու Լե Բուէ

Մ. Տէր.

Ձեր յունվար 7ի թերթին մէջ «գերական գողութիւն» վերնագրով և Մ. Ս. Թէստիճեան ստորագրութեամբ նախատալից նամակ մը կարդացի, որով Պ. Նամակագիրը գրած մէկ ոտանաւորս՝ զոր այս տարի արժանայարդ Պ. Արամեան իր տարեցոյցին մէջ տպելու պատիւն ըրեր էր. կը ջանար իր դրչին սեպհակա նել, որպէս թէ ինքն է անոր հեղինակը, և ես բանաբարած եմ իր գրական սեպհականութիւնը: Այդպիսի վատանուն և ստորին ընթացք մը հեռի ինչ, սակայն նոյն նամակին պարունակութիւնը հերքելէս առաջ կը պարտաւորիմ յայտնել Ձեզ, որ Ձեր նոյն թերթը կարդալէն վերջը խմանալով որ Պ. Թէստիճեան մայրաքաղաքէս բացալայ կը գտնուի, և նկատելով որ նոյն նամակին վրայ Ա. Պօլիս գրուած է, և յունվար 2 թուականը

կը կրէ, Պ. Թէստիճեանի տունը մարդերկեցի անոր բացակայութիւնը ստուգելու համար, և իմացայ որ իրօք Պ. Թէստիճեան Արարիկ կը գտնուի վարժապետութեան պաշտօնով: Աւրիմն ինչպէս կրնայ ըլլալ որ Արարիկ գտնուող մէկը Ա. Պօլսոյ մէջ նամակ գրէ, և երկրորդ՝ ինչէ՞ս կարելի է որ յունվար 2ին Արարիկայէն գրուած նամակ մը, յունվար 8ին Ձեր թերթին մէջ գտնուի: Այս պարագան Ձեր ուշադրութեան յանձնելով կանցնիմ նամակին պարունակութիւնը հերքելու:

Պանդուխտ և Արմենուհի մականորով այդ ոտանաւորը՝ որ իբր բանաստեղծութիւն բան մը չարժէր, և որ սակայն կրնի թէ տղայ նախանձ մը կը շարժէ, 1864 ին Սահմանագրութեան տարեգարձի առթիւ գրած եմ, մինչդեռ Պ. Թէստիճեանի ալ որ Խաղաղութիւն է և իր ստորագրութիւնը կրող նամակին մէջ զիս չճանաչալ կը ձեռնարէ, Աստուկն Հայոց մականորով ոտանաւոր մը գրած է ճիշտ նոյն միջոցին. Ս.յս երկու ոտանաւորներուն այն ատեն Պ. Ա. Հովուեանց զատ զատ եղանակներ գնելով զատ թերթերու վրայ իրենց հեղինակներուն բուն անուններով տպագրեց, ի վաճառ դրուաւ, և գանի մը գեղեր Ներսիսեան վարժարանի մէջ անոնց եղանակը գաստուաւ հոն հաւաքող բազմութեան:

Հոգեւոյս Արարիկս վարդապետ Չահնաղարեան գրի թէ ամիս մը ետքը իր Ներկագունդին 15րորդ թուոյն մէջ սոյն երկու ոտանաւորներն հրատարակեց նոյնպէս հեղինակներուն բուն ստորագրութեամբ:

Թէ՛ զատ տպուած երկու երգի թերթերն, և թէ Ներկագունդի նոյն թերթը ներկայեալ Ձեր Արմենութեան կուղարկեմ:

Այս երկու բաղմատարած տպագրութենէն ետեւ՝ երբ Արեւելեան տպարանէն առաջին անգամ երգարան մը ի լոյս ելաւ, դիտեցի որ իմ ոտանաւորին ներքեւ Պ. Թէստիճեանի անունը, և անոր գրածին ներքեւ իմ անուն գրուած է: Այս տպագրական սխալը Տպարանին և գրավաճառ Պ. Վալաֆեանին ծանուցի, սակայն չընկալեցի երբեք որ Պ. Թէստիճեան օր մը խոնարհի այնքան որ այդ տպագրի սխալէն փորձէ օգուտ մը՝ եթէ կայ, քաղիլ, և մոռնալով թէ այդ ոտանաւորը չինուած ատեն բազմաթիւ թերթերով տպագրուած և չրուած է, Ներկագունդի մէջ հրատարակուած է, մոռնալով որ Խաղաղութիւն երկուստեքութիւնը զայն տեսած և երգած է Տարեգարձի հանդիսին, ելնէ այսքան համարձակ կերպով ևս գրեցի զայն, ըսէ, նախատէ, հեղինէ, և իր գրածն ալ իմ վրաս նետէ:

Այս ամենը զարմանալի բաներ են և անբուր գողութեան ձեւ մը ունին: Ես որ ոչ բանաստեղծի կոչում և ոչ պահանջում ունիմ. եթէ գիտնայի որ իրօք մեր գաղտնական ընկերակիցը իր գրական փառքը այդ աննշան երգի տպերուն մէջ

կը փնտռէ, սիրով կընծայէ իրեն Պանդուխտը և Արմենուհին, սա պայմանաւոր իր գրած Աստուկին ալ իրեն պահէ, և զոչանայ որ ոչ ինք, և ոչ իր ստորագրութեան ներքեւ գարանի մոնող գող մը սեպհականութեան բուն տէրը գող չընէ:

Աղաչելով որ ներկայ նամակս հաճիք հրատարակել Ձեր ամենէն մօտակայ թերթին մէջ:

Միամ յարգանք

Բ. Թէստի.

Պ. ՄԱՐԻՔԻ

ՀԱՅ ԼԵՆԻՆԿԱՆԻ ՄԵԼ

Ինչպէս որ արդէն ծանուցուած է, այս դիշեր Օսմանիէ թաւորին մէջ «Արտաշէս աշխարհակալ» անուն հռչակաւոր ողբերգութիւնը պիտի ներկայացուի ի նպատ Ծր. Ե. Վարդապետին:

Թէ և սոյն խաղին ազդարարութեանցը մէջ նշանակուած չէ, բայց վարչութիւնը թաւորաւոր ժողովրդեան հետաքրքրական տեսարան մալ ընծայել փափաքելով, որոչք է սոյն խաղին հետ լինելունիկ հրաշագործութիւններն ալ ներկայացնել, և ասիկայ հրատարակելու համար՝ այս առաւօտ մեզ իմաց տուաւ թէ:

Ար յուսամք թէ՛ Թաւորաւոր ազգայնք իրենց ներկայութեամբը պիտի բարեհաճին պատուել սոյն ներկայացումը՝ որ բուն Հայութեան և Հայրենասիրութեան ճշմարտ պատկերն է. նաեւ քաջալերած պիտի ըլլայ այն որ եօթը տարիէ ի վեր իւր դերասանական արհեստին մէջ ըրած յաւաղախութեամբը թաւորաւոր հատարակութեան համակրութեանը արժանացած և այսօր առաջին կարգի դերասանուհեաց կարգը անցած է:

Ա. Ջ. Գ.

Այս դիշեր Սամ. Հայկ. զբօսարանը բաց է և միայն երգեցողութիւն ու պարախաղութիւն պիտի ըլլայ, իսկ վաղը դիշեր միայն երգեցողութիւն ըլլալով մեք՝ առանց կրօնական ազատութեան դաշելու՝ մեր հովմէական ազգայնոց ներկայ ազգութեան խնդրոյն վրայ խօսելու հրաւիրուած ենք:

Մուտք 3 դրչ. իդական սեւը մուտք վճարելէ ազատ է:

ԽՈՍԱՐԱՆ ՅԻՆԱՅԻՆՍԱՐ

Իւսկիւտարի Աղդ. Խօսարանը պիտի բացուի կ'րակի (18 յունվար) ժամը ճիշդ 7 1/2 ին՝ ի ձեռնարան, ուր պիտի խօսուի հետեւեալին վրայ:

«Ինչ է պատճառը որ ազգային գործադիր պաշտօնէից հրաժարականներն յաճախ տեղի կունենան, ազգին գործերն երեւի վրայ կը մնայ և պատասխանատուութիւնն իրականութիւն չունենար:»

Ներկայութեան պայմաններն են 1 զուրուշ մուտք վճարել. 2. ներքին կանոնայ համեմատ վարուիլ:

միշտ, սօսիալիստ և քրիստոնեական օլարադ-
րուսիան ֆիրար իթմիշ օլանլարը ,
Բուսիան սօգմադլըլա չօդ չալըշմըշ
պիղղաթ քէնտիսի տախի Բուսիա մէմա-
լիքինէ կիրմիշ վէ խաֆի իթթիֆադա տա-
խիլ օլուպ պաշա չըգմառնա չալըշմըշի-
սէտէ , նասըլ քի տէտիք , մէղքիւր իթթի-
ֆադ տալուլմըշ վէ իւրուտէ սայրը ա-
ղալարը տախի պուլունուպ էլէ կէշմէսի
մէմուլաշն տիր :

— Բօշֆօրուն պաֆօրանկա յունվար 8
թարիխի Լա Մարտէյյէլ զաղէթառն-
տա , այնի կիւնլէրտէ Փարիզտէ 500 ֆը-
րանգտան աչաղը օտա վէ էվ գիրալարը-
նըն հօտէնմէսի վաղթի օլտուղունտան ,
միւսթէճիլլէրէ էլ խտէն նասիհաթ վէրիլ-
միշ տիր քի , էվ սահպլէրինէ քիրալա-
րընը վէրմէսին էր :

Տէպա նամ զաղէթա , մէղքիւր պէն-
տին մէպլինի իշար իլէ իլալէ խտէրէք ,
պիր զաղէթա տախի չըղըպ , ֆապրիդա-
թօլարա իշիլլէրին հագգընը վէրմէմէլէ-
րինի վէ էախօտ Լա Մարտէյյէլ զաղէ-
թառը սահպլէրինէ , խառնմէլլէրինին
մաալարընը վէրմէմէլլէրինի վէ էախօտ
մէղքիւր զաղէթալը օգուտանլարա , զա-
ղէթալը ալըպ պէտէլլինի հօտէմէմէլլէրի-
նի նասիհաթ իթմէ աճէպա մէղքիւր
պէնտին միւսթէլլիքի նէ տիւնէճէք տիր տէ-
միշ տիր : Հագգըլաթէն պէօյլէ պիր նա-
սիհաթ պիր զաղէթա թարաֆընտան վէ-
րիլլիլի իշիլլէրմէմիշ տիր , լաքին Բօշ-
ֆօր կիպի էհալէյի իլալ վէ թահրիքի
տիւնի պիր առէմ իլին պէօյլէ չօդ չէյլէր
կէօրիլմէսի մէմուլ օլունմաղ պիր չէյ
տէյիլ տիր :

— Պու տէֆա Պէֆաթտա Էլըն
Քրօկամ իամինտէ 109 հալընտա պիր դա-
րը էօլիլա տիր . մէրդումէնին ճէնաղէ-
սի արդասընտան ալթը էվլաալարը կիթ-
միշ , քի էն պիւլիլիլ էրքէք 90 հալըն-
տա , վէ պիր գըղը 88 հալընտա իմիշ :
Պունլադտան սօնրա 41 նէֆէր թօրունլա-
րը . պատէհու 32 նէֆէր տախի թօրուն-
լարընըն չօնուլարը կիթմիշլէր տիր : Տօղ-
րունու թամ ալըքնա պիր մէթէպլիք չօ-
նուգ սիւրիւսի :

— Ամէրիգատան պիլտիրիլլիլինէ
նէղարէն , ճիւմհուրիլլէթ րէյիսի ճէնէ-
րալ Արան կէլէճէք յունիս պընտա Էվ-
րօքանըն պաղը մէմալիլլէրինէ պիր Եօլ-
նուլուգ իճրա իտէրէք , հիւքիւմադա-
նըն հգսէրէսի իլէ միւլադաթ իտէճէք
իմիշ :

— Բրուսիա հիւքիւլ թահթընտա
պուլունան Լէհիստան գըթաալընտա Շը-
րիմ չէհրի ճիւլարընտա պիր գըղ , միւրա
հէմիշ օլտուղու պիր մըգտար աղճէյի
պէրապէր ալարադ , պիր քէօյլէ կէլլը .
լաքին հիշ թանըրըն պուլունմառընը-
տան քէնտիսիլի էօլալիլլէրալ աղճէսինի
ալըրընը գօրգուտուն մէպլին , քէօյլէհ-
հասընա միւրաճաաթ իտէրէք , գօրգու-
տուն պիլտիրիլլի վէ էաթաճադ պիր Եէր
իթթէր : Քէհէա մէրդումէնի քէնտի խա-
նէսինտէ դապուլ իտէրէք զէվճէսի իլէ
Եաթըրը , վէ կիճէլլէյին կիտիպ գըղը
Եօլալիլլէր վէ Եվլէլլինտէն հաղըրլամըշ

օլտուղը մէղարա կէօմէր . ֆէրտաալը կիւնիլ
գըղըն Եաթալը օտաալ կիտիպ , զէվճէ-
սինի օրատա պուլունմառըլտան պաշա ,
գըղըն չանթառընը տախի կէօրմէլ , վէ
զէվճէսինին մէյտանա չըգմառըլընտան ,
իշ անշալըրը քի , Եանլըշլըղլա գա-
րանլըղտա քէնտի զէվճէսինի էօլալիլլէրալ
կէօմիլալ , վէ գըղ Երքէնճէ պուլ իլին տն-
լաւարադ խալնէսինի ալըպ սիլիլլէրտիր :

— Պրանսանըն մէղահիպ վէ տալիլի նա-
ղըր Մ . Լէմիլ Օլիլիլէ , զաղէթաճըլար
իլին պիւլիլալ պիր տալիլլուգ սաեըլա-
պիլէճէք պիր թէտալիլ իճրաէ գօյմա-
Եա պաշալմըշ տըր . չէօյլէ քի , քէնտի
տալիլլէրինին պիլլինճի գաթընտա զաղէ-
թաճըլարա կէնիլլէք պիր սալօն թախիսի
իտուպ , պունլար հէր կիւն էօյլէնտէն սօն-
րա օրատա քէնտիլլէրէ իթթէրիլլէրի մա-
լիւմաթը վէրմէլլիլլէ հաղըր խառնմէլլէր-
տէն պաշա , Եաղըրտանլէր վէ Եաղմադ
իլին սայրը հէր պիր իղթիլա խտէն չէյ-
լէրի պուլապիլլէճէքլէր , վէ ալըղլարը
մալիւմաթը օրատա օլտուղու գալէմէ
ալարադ մաթաալարընա կէօնտէրմէք
իլին սուհուլլէրիլլէրի օլաճադ տըր :

Պէօյլէ պիր թէտալիլ , զաղէթաԵա
նէ գաաար էհէմիլլէթ վէրիլլէքտէ օլ-
տուղունա պիր պիւլիլալ իսպաթ տըր ,
վէ Լէլըրա զաղէթաճըլարընըն տահա
նիլլէ սուհուլլէրիլլէրի վար իլքէն , պէօյլէ
հիւքիւլմէթ թարաֆընտան տախի սու-
հուլլէրիլլէր կէօրմէքտէ օլտուղլարը թաղ-
տիրտէ , պիլ իսէ պուրատա պիր մաառն
հագգընտա մալիւմաթ իտիլլէրիլլէք ի-
լին նիլլէ կիւնլիլլէր իլինտէ պուլուն-
տուղունուլ մալիւմ տիր :

ՀԱՊԵՇԽՈՍԱՆ

Մասուլատան ալընան խապէրլէրէ
կէօրէ , միւթէվէֆա Թէոդորաուն Եսիլի
մէմալիլլէրտէ մուհիմ վաղաալար զու-
հուրա կէլիլ տիր . չէօյլէ քի ,

Հապէլիտան իմէրաթթօլունլաթախ-
թընա կէլմէք սէվաալընտա պուլունան
Աալալէ վէ Գաաա քէնտիլլէրի միւտարէ-
պէ իթմէլլիլլէ չըղըշմըշլար , վէ քէնա
Աալալէք Կօճամաա քէնտի խաալիլի Եէն-
տիլլէտէն սօնրա , տէր հալ Թիկրէ իլլէ-
րինէ Եիւրիլլիլալ զաղթ իթմիշ , վէ օ-
րաա միւլաալլէթիլլէրէ քէնտիլլէր իու-
հաս , վէ Եալօտ տէրէպէլլէրի քէնտի-
սինէ իթաաթ իթմիշլէր , վէ քէնա Գաա-
ա թարաֆիլլէրի քէնտիլլէրի պըրադ-
մըշ օլտուղլարընտան , քէնա Աալալէքին
Եիլին տիւլիլալ , զէնճիլլէրալ խալլէրէք ,
իլլէրունտէ իմէրաթթօլ . Աալալէքին Բայ-
թալթը օլաճադ չէհրիլլէր գաաալընտաաղ
օլունմալ տուր :

Քէնա Աալալէք Խըպտի բիսիպու-
տուն . քէնտի Եանընա չաղըրմըշ , վէ
րէսմէն իմէրաթթօլուգ քիւրսիլլէր չըղ-
մադ իլին անըն միւլաալլէթիլլէր իլէ քէն-
տիլլէրի թաղտիս իթմէսինէ պէլլէմէք-
տէ իմիշ :

Ալընան մալիւմաթա նէղարէն , քը-
րէնա Աալալէքին , ՊրանսաԵա զաեթլէ
թէվճէճիլլէր պուլունուլ , վէ քէնտի-
սինի իմէրաթթօլ իլան իթմիլլէր պէնտն-

նամէսինտէ Պրանսանըն մուլլէնթի իլ-
թիմա իթմիշ տիր :

Իւշ սէնէտէն պէրու Հապէլիտան-
տա պուլունան , վէ քէնտի միւլալիլլէյ-
հին տալթու վէ միւլալիլլէրի օլան Ալէք-
սանտր թիրար նամ Պրանսալ գաթթան
մէղքիւր վաղաալարըն զուհուրիլլէր Մը-
սըրտա օլուպ խապէրիլլէր ալըղլարըն ,
քէնտին Եանընա կիթմէք իլլէր Մըսըր-
տան Եօրա չըղմըշ տըր :

ԹԱՏՐՈՆ ՕՍՄԱՆԻԷ

ԲԱԶԵԴ ՓԱԶԸ

1870 ՅՈՒՆՎԱՐ 17 ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄ 3

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ Գ. Յ. ՎԱՐՈՎԱՆԱՆԻ

ԱՐՏԱԳՈՅ ԿԱՐԳԻ

ՓԱՌԱԿՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄՆ

Ի ՆՊԱՍՏ

ՕՐ . Ե . ԳԱՐԱԶԱԶԱՆԱ

ՀԱՆԴԻՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՐՏԱԳՈՅ ԿԱՐԳԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄՆ

ԱՐՏԱԳՈՅ ԿԱՐԳԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄՆ

Ի ՆՊԱՍՏ

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ Գ. Գ. ԳՈՐԻՍԱՆԻ

ԵՐԱԶԶՈՒԹԱՆ

Գ. Ճ. ՄԱՅԻՐԱՆԻ ԵՐ Գ. Տ. ՉՈՒՄԱՆԱՆԻ

ՊԱՐ ՊԻՍԿԱԼԵԱՏ

Գ . Ե . ՉԱԹՐԱՍՏԱՆԱՆԻ

Գ Ա Լ Է Թ

Ի Լ Ա Ն

Իւշ սէնէտէն պէրու Հապէլիտան-
տա պուլունան , վէ քէնտի միւլալիլլէյ-
հին տալթու վէ միւլալիլլէրի օլան Ալէք-
սանտր թիրար նամ Պրանսալ գաթթան
մէղքիւր վաղաալարըն զուհուրիլլէր Մը-
սըրտա օլուպ խապէրիլլէր ալըղլարըն ,
քէնտին Եանընա կիթմէք իլլէր Մըսըր-
տան Եօրա չըղմըշ տըր :

Ապիլլէրա , Պրանսա , Բուսիա , Նիւպիտ ,
Չիլիլլէրա , Պէլլիպա վէ Արանա հիւքիւլմէթ-
լէրիլլէր հէր նէվիլլէրալ օլ վէ իսթիլլալ սէ-
հիլլէրի , պէնլէրինին 800,000—700,000—600,
000—500,000—400,000—300,000—200,000 վէ
սայլիլլէր գաղանաաղլարը օլուպ , ֆիւսթլարը
իսէ 40—20—40—60—40—40—240—330—
330 ֆրանկա սաթըրմադտա տըր :

Մէղքիւր պիլլէթլէրտէն ալանար , աղճէ-
սի վէ ֆալըղը զաղպ օլմաաղլտան պաշա , 40
—30 սէնէտէն գաաար պիր կիւն պիր պիւլիլ-
մէպալ գաղանաաղլմէք իլլին իսթիլլէր օլուպ ,
վէ իսթիլլէրի կիւն ուֆադ պիր չէյ գրա-
րալ զիլլէր իսթա սահպլինէ կէօթիլլէրալ բա-
րաալըն ալաալիլլէր :

Յունվար 44 տէ Բուսիանըն իսթիլլէրալ չէ-
քիլլէք , վէ էն չօդ 200,000 գաղպօն գաղա-
նաաղ տըր :

Թաֆիլլի մալիւմաթ իսթիլլէր , Գալա-
թաալ Գօթիլլիլլէր խալը գաղաալ Եանընտա
Նօ . 46 , Սարրաֆ Մ . ճանէթօուն մաղաղա-
պնա միւրաճաաթ իթմիլլէր տիր :

ՍԱԶԻՊ ԻՄԹԻԱԶ ՎԷ ՄԻԼԼԻԼԻՅ ՄԻԼԼԻԼԻՅ
ՕԳՍԷՆ ԽՅԱՍՏԱՆԱՆԱՆ Գ. Յ. ՎԱՐՈՎԱՆԱՆԻ

Ե . ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԹԱՊԱՆԵՍԻՆԱՆ